

בס"ד. יום שמחת תורה, ה'תשט"ז

(הנחה בלתי מוגה)

כ"י נער ישראל ואוהבהו²¹. הנה פירוש ואוהבהו הוא אני אוהב אותו (איך האָב אים האַלט), שזוהי אהבה עצמית, אשר על זה מורה האלף דואוהבהו, ע"ד מ"ש³ כי בענן אראה על הכפורת, ותרגם אנא אתגלי, כאדם האומר על עצמו אנא. וזהו כי נער ישראל ואוהבהו, שנער ישראל מעורר וממשיך האהבה העצמית אליו. וצריך להבין מהו הנתנית טעם שלהיותו נער לכן ואוהבהו. דהנה, הפירוש הפשוט הוא (כמ"ש מפרשי התנ"ך⁴) עוד בנערותו אהבתיו, היינו, שתיבת כי אינה נתנית טעם, אלא כמו כאשר⁵, שאפילו בהיותו נער, מ"מ, ואוהבהו (וכן פירש רש"י על אתר⁶). אבל הפירוש הפנימי הוא, שבזה בא לבאר גם הטעם על ואוהבהו, לפי שהוא נער ישראל. וכדאיתא במדרש (שמדרש הוא פנימיות התורה⁸) משל למלך שהיו לו כמה בנים, ולמי אוהב, הקטן שבהם, כך הקב"ה אוהב לישראל דוקא, הה"ד כי נער ישראל. וצריך להבין מהו הנתנית טעם בזה. דהנה, אף שאנו רואים שכאשר יש כמה בנים אזי אהבת בנו הקטן היא אהבה יתירה, ה"ז רק טבע בני אדם למטה, ולא שייך לומר כן למעלה. ויתירה מזה, דאדרבה, הטעם שכן הוא טבע בני אדם למטה, הוא משום שכן הוא למעלה, וצריך להבין מהו הענין בזה למעלה.

(ב) ולתוספת ביאור שכיון שכן הוא למטה כן הוא גם למעלה, הנה, כל הענינים שלמטה, ובפרט בעוה"ז, הם דוגמא על מה שלמעלה, ולא רק דוגמא על למעלה סתם, אלא דוגמא על העצמות. וזהו הטעם שלעתיד לבוא יהי גילוי העצמות בהבנה והשגה, שעז"נ⁹ ביום השלישי יקימנו ונחיי לפניו, היינו, שנחיי בהפנימיות שלו (מיר וועלן

(4) רד"ק ומצו"ד עה"פ.

(5) ראה לקו"ש חי"ד ע' 68. ע' 78.

(6) הושע יו"ד, טו.

(7) דב"ר פ"ה, ז.

(8) ראה לקו"ת ויקרא ה, ד.

(9) הושע ו, ב. וראה סה"מ תרנ"ט ע' טו.

(1) ראה בשיחה שלאחרי המאמר (סעיף ז ואילך) (לקמן ע' 133 ואילך) שהמאמר מיוסד על ד"ה כי נער ישראל ואוהבהו תרס"ו שנאמר בשמחת תורה לפני חמישים שנה (נדפס בסה"מ תרס"ו-תרס"ז ע' כז ואילך).

(2) הושע יא, א.

(3) אחרי טז, ב.

לעבן אין זיין פנימיות), דקאי על העצמות, שיומשך ויתגלה בהבנה והשגה, דלכאורה איך שייך שיהי' גילוי העצמות בהבנה והשגה, אלא שע"י ההבנה וההשגה בפרטי הענינים שלמטה ששרשם בהעצמות (כדלקמן), הנה עי"ז תוכל להיות ההבנה וההשגה בהעצמות.

וביאור הענין שכל הענינים שלמטה שרשם בהעצמות, דהנה, כל סדר ההשתלשלות אין לו שייכות לאור אין סוף, והפירוש בזה שאין לו שייכות, הוא, שאין לו ערך לאור אין סוף, לפי שאור א"ס הוא למעלה מעלה, וכל סדר השתלשלות, ובפרט עולמות ב"ע, אינם אלא הארה דהארה דהארה, שהרי מלכות דאצילות, גם בהיותה בעולם האצילות, ששם ה"ה שרש ומקור לבי"ע, אינה עצמית (עצמות האצילות), כי אם הארה. ולאח"ז, בירידתה למטה, ה"ה רק הארה דהארה, ומהארה דהארה זו נעשית התהוות עולמות ב"ע, ועז"נ¹⁰ ברוך שם כבוד מלכותו (ורק לאח"ז נעשה) לעולם ועד, דמלכותו היא הארה, כבוד מלכותו הוא הארה ממלכותו, הארה דהארה, ושם כבוד מלכותו הוא הארה דהארה דהארה¹¹. ומובן שאין לזה שום שייכות וערך לאור א"ס. אמנם, כל זה הוא בנוגע לאור א"ס, אורות וגילויים, אבל בנוגע לאין סוף, להעצמות, הרי התהוות הבריאה היא בכח העצמות דוקא, וכמ"ש אדמו"ר הזקן באגה"ק¹² שהוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין, ומוסיף לבאר טעם הדבר, לפי שמציאותו הוא מעצמותו ואינו עלול מאיזה עילה שקדמה לו ח"ו, ולכן בכחו דוקא נעשית התהוות היש שהמקור המהוה הוא בהעלם והסתר ממנו, שענין זה אינו יכול להיות ע"י אורות וגילויים, כי אם בכח העצמות דוקא (דאָס האָט עצמות קיינעם ניט געגעבן), שבכחו דוקא נעשית התהוות העולמות. והכוונה בזה להתהוות עולמות ב"ע, משא"כ אצילות, אף שגם הוא נקרא בשם עולם, אין זה מציאות עולם כמו העולמות שלנו, ולכן, כל הענינים שישנם עד עולם האצילות ועד בכלל, נעשו ע"י אורות וגילויים, אבל כשהוצרך להיות התהוות עולמות ב"ע, אזי נסתיים הענין דאורות וגילויים, דאָ איז גענוג אָט די קונצן פון אורות וגילויים [כן הוא הלשון בהמאמר¹³: "גיגוג דיא קונצין"], אלא התהוותם מהעצמות דוקא. וזה שאמרו חז"ל¹⁴ בעשרה מאמרות נברא העולם, פירושו, שהעצמות הכריח אותם, ועי"ז דוקא נעשה בריאת העולם, בכח

(10) פסחים נו, א.

(11) ראה לקו"ת אמור לא, סע"ג ואילך.

(12) ס"כ (קל, ריש ע"ב).

(13) סה"מ תרס"ו-רס"ז שם ע' כט.

(14) אבות רפ"ה.

המשך תער"ב ח"א ע' רטו. ובכ"מ.

העצמות. וכיון שהתהוות העולמות היא בכח העצמות, לכן, כל הענינים והפרטים שנתהוו בעולמות ישנם כביכול גם בהעצמות, ודוקא בהעצמות, כי, בעולם האצילות, שענינו אורות וגילויים, לא שייך לומר שיש שם ענינים כמו ברויט און בולקע, ובכלל לא שייך לומר שיש שם פרטים, כי פרטים הם התחלקות, והתחלקות היא סתירה לאחדות, ורק בעצמות, להיותו נושא וסובל הכל, לא שייך ענין של סתירה, ובמילא ישנם כל הפרטים, ואין זה היפך ענין האחדות, להיותו למעלה משניהם, ונושא וסובל הכל. וכיון שהפרטים שלמטה ישנם גם בהעצמות, לכן, ע"י ההבנה וההשגה בפרטי הענינים שלמטה, יהי' לעתיד לבוא גילוי העצמות בהבנה והשגה.

אמנם זה שפרטי הענינים דלמטה (בעולמות ב"ע) הם כמו בהעצמות, ולכן על ידם תהי' לעתיד לבוא הבנה והשגה בהעצמות, אינו אלא בנוגע לענינים שמצד הטבע והבריאה, שכאשר האדם משתמש בהם כדבעי, היינו, כפי הרצון שלמעלה, הנה על ידם יבוא להבנה והשגה בעצמות. משא"כ בענינים שהאדם עושה ע"פ שכלו באופן אחר (שהרי מצד כח הבחירה יכול להיות שתהי' אצלו נטי' כו'), לא שייך לומר שמזה יבוא להבנה והשגה בהעצמות. וזהו גם מה שמצינו, שכאשר הנהגת האדם היא כדבעי, הנה כשיש בעולם ענינים שהם היפך האלקות, אזי אינו רואה אותם, והיינו, לא רק שרואה ואינו מתבונן בהם, ע"ד מ"ש¹⁵ וירא און ולא התבונן, אלא שאינו רואה אותם כלל, וכהמעשה דר' נחום מטשרנאָביל¹⁶ בענין חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו¹⁷, שפירש, שכיון שזהו דבר שאינו צריך לראותו, אזי אין ישראל רואהו, שאינו רואה אותו בפועל ממש. ויש לומר שזה נעשה ע"י קבלת עול מלכות שמים, שלכן רואים שיכול להיות שילכו ב' בני אדם שא' מהם הוא במצב של קבלת עול, ויזדמן לפניהם ענין שהוא היפך האלקות, הנה זה שאינו במצב של קבלת עול, יתבלבל מזה, ויצטרך ליגיעה שלא ידבק בו ולא יזיק לו כו', ואילו זה שהוא במצב של קבלת עול, אינו רואה את הדבר, דכיון שאינו צריך לראותו אינו רואה אותו בפועל, ע"ד הנ"ל בחלב שחלבו עכו"ם שאין ישראל רואהו בפועל.

וכללות הדברים, שכל הענינים שלמטה (מלבד הענינים שהאדם עושה ע"פ שכלו ובחירתו כו') ישנם גם למעלה, ומשם נמשכים

ובהערה 36 שם. לקו"ש ח"ה ע' 140. ועוד.

(15) איוב יא, יא.

(17) עבודה זרה לה, ב.

(16) ראה גם "רשימות" חוברת מ ע' 10

למטה. ומזה מוכן גם בנוגע לטבע בני אדם למטה שהאהבה היתירה היא לבנו הקטן דוקא, שהשרש לזה הוא לפי שכן הוא למעלה, שנער ישראל ואוהבהו. וצריך להבין מהו הענין בזה למעלה.

ג) **ויובן** בהקדם מאמר העולם שכל אהבה שבה אל האוהב, היינו, שענין של אהבה הוא שהאדם אוהב את עצמו¹⁸, שלכן אוהב האדם את בנו דוקא, ולא את בנו של חבירו, כי בנו הוא חלק ממנו, וכיון שאוהב את עצמו, לכן אוהב את בנו, משא"כ בנוגע לבנו של חבירו שאין כאן סיבת האהבה שאוהב את עצמו. אמנם, כל זה הוא בנוגע לבנים גדולים, משא"כ בנוגע לקטנים, הרי טבע האדם למטה שהאהבה לקטן היא גם לבנו הקטן של חבירו, שמזה מוכן שהאהבה לקטן אינה מה שאוהב את עצמו, אהבה ששבה אל האוהב, אלא זהו ענין עצמי. וטעם הדבר שאהבת הקטן למטה היא ענין עצמי, הוא, לפי שכן הוא למעלה.

ד) **וביאור** הענין יובן בהקדם הפירוש דנער¹⁹, שזוהי מעלתו של יהושע שנאמר בו²⁰ ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האוהל, שכל ענינו הוא מקבל ממה, והיינו, שלא זו בלבד שבעת קבלת ההשפעה ממה שהי' אופן קבלתו (לא לפי אופן החושים והכשרונות שלו, אלא) לפי החושים והכשרונות של משה רבינו, אלא אפילו לאחר קבלת ההשפעה, ואפילו בהזמנים שמה רבינו לא הי' בבחי' משפיע, וכמו בהיותו בהר, וכן בהיותו למטה בהזמנים שבהם הי' מדבר עם השכינה באוהל, שאז לא הי' בבחי' משפיע, ובכלל לייגט זיך שהיו אצלו זמנים שהי' לעצמו ולא הי' בבחי' משפיע, הנה גם אז היתה ההשפעה שקיבל יהושע ממה באותו אופן כמו בעת ההשפעה, היינו, לפי אופן החושים והכשרונות של משה, שזהו הדיוק לא ימיש מתוך האוהל, לא רק בעת קבלת ההשפעה ממה, אלא גם בהזמנים שבהם הי' משה לעצמו, הנה גם אז לא ימיש מתוך האוהל. וזוהי מעלתו של יהושע לגבי שבעים הזקנים, שאף שגם בהם נאמר²¹ ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם, הרי, אופן קבלתם האצלת והפרשת רוחו של משה היתה לפי החושים והכשרונות שלהם, משא"כ יהושע בן נון שאופן קבלתו

ע' תרו ואילך. אוה"ת סידור ע' רחצ ואילך.

בראשית שג, א ואילך.

20) תשא לג, יא.

21) בהעלותך יא, יז.

18) ראה גם תורת חיים בשלח שסא, סע"ב ואילך (בהוצאה החדשה — רמז, ד).

19) בהבא לקמן — ראה גם מאמרי

אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"ב ע' תרכב ואילך.

מאמרי אדמו"ר האמצעי דרושי חתונה ח"ב

היתה לפי החושים והכשרונות של משה, היינו, שבאותו אופן שהיתה ההשפעה אצל משה, לפי החושים והכשרונות של משה, באותו אופן קיבלה יהושע. וזוהי אמיתת המדריגה של מקבל אמיתי, שבאה בכללות מצד ביטול גדול ביותר.

אמנם כל זה הי' בחיי משה, שאז הי' הגילוי דפני משה כפני חמה²². אבל לאחר הסתלקותו של משה, אזי נעשה יהושע בבחי' נער (לא כנ"ל, אלא כהפירוש השני דנער) מלשון קטנות, כי, לאחר הסתלקותו של משה עם חושיו וכשרונותיו, נעשו פני יהושע כפני לבנה²³, שלא לפי החושים והכשרונות של משה, כפני חמה. ואעפ"כ, דוקא לאחר שנעשו פני יהושע כפני לבנה, הי' הוא המכניס את בנ"י לארץ ישראל, ארץ טובה ורחבה²³, שענינה רחבות המוחין, מוחין דגדלות (שהם למעלה לגמרי ממוחין דקטנות, שאינם אלא לצורך המדות, שלכן אינם מהפכים את המדות²⁴), היינו, שבהם נתגלה העצם, זיי נעמען עצם (שזהו"ע גילוי העצמות בהבנה והשגה, כנ"ל ס"ב). וכאמור, ענין זה נעשה רק לאחר שהי' יהושע נער מלשון קטנות, כאשר לא היו אצלו החושים והכשרונות דפני חמה, אלא פני לבנה דוקא.

ה) **ויובן** טעם הדבר בהקדם ביאור כללות החילוק שבין אורות וכלים לגופים ולבושים²⁵, דאף שבכללות שווים הם לכאורה, דכשם שהאורות מתלבשים בכלים כך מתלבשים הגופים בלבושים, מ"מ, חלוקים הם זה מזה, ויש בזה מה שאין בזה.

והענין בזה, דהנה, אורות וכלים רחוקים הם זה מזה, ועד לתכלית הריחוק, באופן הפכי, שהרי האורות הם רוחניים בתכלית, ומצד עצמם הם למעלה ממדידה והגבלה, משא"כ הכלים שכל ענינם הוא מציאות והגבלה, ויתירה מזה, שהם מגבילים גם את האורות. ואעפ"כ, כאשר האור יורד למטה ונעשה בבחי' מציאות, והכלי מתבטל לגבי האור, הנה עי"ז נעשית התלבשות האורות בהכלים, והכלים מקבלים את האורות. ויובן ע"פ המשל מהתלבשות הנפש בגוף האדם, שהנפש והגוף רחוקים זה מזה, ועד לריחוק הפוך, שלא בערך מצומח והחי שהגוף והנפש שבהם אינם רחוקים כל כך כמו הגוף והנפש שבאדם²⁶,

(22) בבא בתרא עה, א. (25) בהבא לקמן — ראה גם מאמרי

(22) בבא בתרא עה, א.

אדמו"ר הזקן ענינים ע' עא ואילך.

(23) שמות ג, ח. ועוד.

(26) ראה תו"א בראשית ג, ד ואילך.

(24) פירוש המילות לאדהאמ"צ בתחילתו.

שהרי בצומח (ועד"ז בחי), גם הגוף נתהווה מכח הצומח כמו נפש הצומחת שבו, וכמ"ש באגה"ק²⁷ שמאמר תדשא הארץ²⁸ וכו' פועל כו' להצמיח עשבים ואילנות כו', ולכן היתה יכולה להיות בריאתם באופן שיצאו שניהם (הגוף והנפש דהצומח והחי) ביחד. משא"כ גוף ונפש האדם, הרי תחילה נברא הגוף בלבד, כמ"ש²⁹ גלמי ראו עיניך, שהי' בתכלית הגשמיות, עפר מן האדמה³⁰, אלא שהי' עפר מקרקע המשכך³¹, ארץ ישראל ערד³¹, אבל גם זה אינו אלא עפר מן האדמה. ואילו הנשמה היא רוחנית בתכלית, שהרי קודם ירידתה למטה שייכת רק לעיני אלקות, והשגתה אינה אלא בעיני אלקיים. ומשום זה לא היתה יכולה להיות בריאת האדם באופן שיצאו שניהם (הגוף והנפש) ביחד, להיותם דברים רחוקים זה מזה בתכלית. ולכן מבואר במק"א³² שחיבור הנשמה בהגוף הוא באופן של זריקה³³, היינו, שהנשמה נזרקה לתוך הגוף, ובדבר הנזרק ה"ז כאילו שלא נוגע עד כמה מתאימים שני הדברים (הדבר הנזרק, והדבר שלתוכו היתה הזריקה) זה לזה. ואף שחיבור נשמה וגוף באופן של זריקה הוא בסתירה לכאורה להתלבשות הנשמה בגוף באופן שכל כח מתלבש באבר המיוחד לו דוקא, כח השכל במוח, כח הראי' בעין וכח השמיעה באוזן, ואי אפשר שכח השכל יתלבש בעין או כח הראי' בשכל, הרי מבואר, שענין זה הוא מפני הכנת והכשרת הכלי בהתאם לכח פרטי זה, וכמו חומר העין, שלהיותו בהיר ומלוטש, ע"ד זכוכית בהירה שמקבלת האור בטוב, ה"ה מוכן ומוכשר ומתאים לקבל כח הראי', ומזה למדים גם בנוגע לחומר המוח, שיש בו ההכנה וההכשרה שמזמינה קבלת השכל (אף שאין לנו דוגמא מהי ההכשרה הדרושה לקבלת השכל, כמו הדוגמא מזכוכית בהירה כו' בנוגע לכח הראי'), ולכן, אף שהתלבשות הנשמה בגוף היא באופן של זריקה, מ"מ, מתלבש כל כח באבר שיש בו הכנה והכשרה בהתאם לכח זה, ולא יתלבש באבר אחר שאין בו הכנה והכשרה זו. ועפ"ז יובן מאמר הגמרא³⁴ מלאך הממונה על ההריון כו' אומר כו' טפה זו מה תהא עלי' גבור או כו' חכם או כו', דלכאורה אינו מובן, הרי מלאך זה ממונה על הטפה שממנה נעשית התהוות הגוף, ומה

בית הבחירה פ"ב ה"ב. וראה תורה שלמה
 עה"פ (אות קלב). וש"נ.
 (32) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב
 ח"א ע' קל ואילך.
 (33) ראה סנהדרין לח, ב.
 (34) נדה טז, א.

(27) ס"כ (קלב, סע"א ואילך).
 (28) בראשית א, יא.
 (29) תהלים קלט, יז. סנהדרין לח, א. תו"א
 שם.
 (30) בראשית ב, ז.
 (31) ראה ירושלמי נזיר פ"ז ה"ב (הובא
 באוה"ת בראשית ח"ג תקיט, א). רמב"ם הל'

נוגע לו לידע באיזה אופן יהיו כחות הנפש. וע"פ הנ"ל מוכן שצריך להיות הכנת והכשרת הגוף באופן המתאים להנשמה שנוזקת בו, שע"ז יוכל להתגלות כח החכמה וכו', ולכן שואל המלאך טפה זו מה תהא עלי' גבור או חכם וכו', כדי לידע כיצד צ"ל הכשרת הטפה כו'.

אבל אעפ"כ, דוחק לומר שהתלבשות הנשמה בגוף אינה אלא באופן של זריקה בלבד. דהנה, בהתלבשות הנפש בגוף יש בכללות ב' אופנים. יש התלבשות באופן שהמלוכש אין לו שליטה כלל, וע"ד ענין הגלגולים, שנפש האדם מתגלגלת רח"ל בבהמה, הרי הנפש המגולגלת אין לה שליטה כלל על גוף הבהמה, שלא ניתוסף כלום בגוף הבהמה. משא"כ בהתלבשות הנפש בגוף האדם, הרי ההתלבשות היא באופן שהנשמה פועלת על הגוף, שהרי זה שאברי הגוף פועלים פעולתם אינו אלא מצד הנפש המלוכשת בהם, וכמו כן פועל הגוף על הנשמה, שהרי זה שהנשמה שייכת לידע ולעסוק בענינים גשמיים (אף שמצד עצמה, קודם התלבשותה בגוף, היתה שייכת רק לרוחניות ואלקות) אינו אלא מצד התלבשותה בגוף, ונמצא, שהתלבשות הנשמה בגוף היא (לא באופן שקושרים שני דברים נפרדים שגם לאחר קשירתם נשארים הם נפרדים זמ"ז, אלא) באופן שנעשה קישור וחיבור ביניהם עד כדי כך שפועלים זה על זה. ולכן, התלבשות הנשמה בגוף היא הדוגמא על התלבשות האורות בכלים שנעשה קישור וחיבור ביניהם, שלכן צריך להיות אצלם שינוי המהות, הן בהכלי, שצריך להיות בו הביטול אל האור, והן בהאור, שצריך להשתנות מכמו שהוא למעלה ממציאיות, ולירד למטה, שתהי' לו שייכות להתלבשות והגבלה בכלים. ורק ע"ז מתחברים יחדיו. וכפי שמוסיף בהמאמר³⁵: וכידוע המעשה מההתחנתות של ר' ברוך מרדכי³⁶.

וכל זה הוא בהתלבשות האורות בכלים, משא"כ בהתלבשות הגופים בלבושים, אין הגוף פועל על הלבוש, ואין הלבוש פועל על הגוף, כיון שאינם בערך זל"ז, שלכן, גם כאשר פושט הלבוש נשאר הלבוש במציאותו כמו בשעה שהי' הגוף מלוכש בו, וכן הגוף נשאר במציאותו כמו בשעה שהי' מלוכש בלבוש, דלא כבאורות וכלים, שבהסתלקות האורות מהכלים מתבטלים הכלים, ובפירוד הכלים (אז זיי נעמען זיך אָפּ) מהאורות נעשה סילוק האורות, ביטול המציאות. ומזה משמע שהתלבשות האורות בכלים היא באופן נעלה יותר מהתלבשות הגופים בלבושים.

87-86. וראה גם קובץ הערות וביאורים גליון

(35) סה"מ תרס"ו-ס"ז שם ע' לו

(36) ראה סה"מ תרס"ו-ס"ז שם הערות תתצ ע' 39.

1) **אמנם**³⁷ בנוגע לעשר ספירות שנקראו בעץ חיים בלשון אורות וכלים, מצינו שנקראו גם בשם לבושים, כדאיתא במדרש³⁸ בעשרה לבושים נתלבש הקב"ה. והענין בזה, שהלשון אורות וכלים הוא בערך להארות וגילויים, והלשון לבושים הוא בערך להעצמות. דהנה, הארות וגילויים הם הארה בלבד, ולכן, בערך אליהם נאמר הלשון אורות וכלים, היינו, כלי שיכול לקבל ההארה. אבל בערך להעצמות, להיותו לגמרי שלא בערך, לא שייך לומר לשון כלי, ולכן נקרא בשם לבוש, שבו מתלבש העצם. והא בהא תליא, שבאופן של כלי, שהוא בערך להאור, כמו הגוף לנפש, אי אפשר ליקח (נעמען) עצמות, כי אם הארה בלבד, משא"כ באופן של לבוש, יכולים ליקח (נעמען) גם עצמות. וזוהי המעלה שיש בלבושים וגופים לגבי כלים ואורות, שכלים ענינם שלוקחים הארה בלבד, ולבושים ענינם שלוקחים גם עצמות.

2) **ועפ"ז**³⁹ יובן בתוספת ביאור מ"ש בתניא⁴⁰ בנוגע לשלשת הלבושים מחשבה דיבור ומעשה, שאף שאינם אלא לבושים בלבד לנפש רוח ונשמה, עם כל זה גבהה וגדלה מעלתם לאין קץ וסוף על מעלת נפש רוח ונשמה עצמן. דלכאורה אינו מובן, כיון שאינם אלא לבושים לנר"נ, איך שייך שתהי' בהם מעלה גדולה יותר. אלא שזהו מצד המעלה דלבושים לגבי כלים, שכלים לוקחים הארה בלבד, ולבושים לוקחים גם העצם, ולכן, נפש רוח ונשמה הם כמו כלים שלוקחים רק הארות וגילויים, משא"כ מחשבה דיבור ומעשה של תרי"ג מצות התורה⁴¹, שבהם מלוכש רצון העליון, הן לבושים שעל ידם לוקחים עצמות. וכמו מעלת הלבושים לגבי הכלים למטה, שענינים של כלים לוקחים רק הארה בלבד, משא"כ לבוש שלובש האדם, אף שאין לו ערך כלל להאדם המלוכש בו, מ"מ, בשעה שמלוכש בהלבוש, נמצא בהלבוש (לא רק הארה וגילוי, אלא גם) עצמות ומהות האדם.

3) **ומכל** זה יובן הביאור במעלת יהושע שנקרא נער מלשון קטנות, פני לבנה דוקא, לאחרי הסילוק דפני משה כפני חמה. והענין בזה, דהנה, פני משה כפני חמה קאי בכללות על עולם האצילות⁴², ששם

39) ראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן שם ס"ע עג ואילך.

40) פרק ד.

41) כמ"ש בתניא שם בהתחלת הפרק.

42) ראה מקומות שצויינו בהערה 19.

37) ראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן שבהערה 25 ע' עב ואילך.

38) ספר חרדים פרק ו בשם פרקי דר"א.

וראה פסיקתא דר"כ פיסקא כב. ועוד.

איהו וחייהו חד איהו וגרמוהי חד⁴³, ולכן יכולה להיות התלבשות האורות בכלים, שההאורות העליונות שלמעלה מתלבשים בחייהו ובגרמוהי באופן שנעשים כולא חד, ע"ד התלבשות וקישור וחיבור דאורות וכלים. ומטעם זה יש בעולם האצילות גופא כמה חילוקים, כמו החילוק שבין החיבור דאורות וכלים בספירת הכתר, חכמה וכללות המוחין או מדות, ועד להקישור וחיבור דאורות וכלים בספירת המלכות, כי, כדי להיות התלבשות האורות בכלים צריכה להיות התאמת האור אל הכלי והתאמת הכלי אל האור, ביטול הכלי אל האור, וירידת האור אל הכלי (כנ"ל ס"ה). ובביטול הכלי, המשכת האור, והחיבור שביניהם, יש כמה אופנים. וע"ד החילוק שבביטול הגוף בין משה רבינו לאליהו⁴⁴, שגופו של אליהו, כיון ששהה בעיבור י"ב חודש⁴⁵, נעשה מזוכך בתכלית, עד כדי כך שגם הגוף עלה בסערה השמימה⁴⁶, כיון שביטול הגוף הי' בדוגמת ביטול הנשמה שענינה לעלות למעלה. אבל משה רבינו, גם אצלו הי' ביטול הגוף, והראי', שבשעת הנבואה הי' עומד על עמדו (דלא כשאר הנביאים)⁴⁷, שזהו מצד זיכוך הגוף, אלא שאופן ביטול הגוף לא הי' בדוגמת ביטול הנשמה שיוכל לעלות בסערה השמימה. והענין בזה, שיש ב' אופני ביטול. יש ביטול שמצד הרצוא, שאז הגוף מתבטל ממציאיותו, שזהו הביטול דאליהו. ויש ביטול נעלה יותר, הנקרא ביטול מתוך התיישבות, שאז נשאר הגוף במציאותו, ע"ד ביטול הגוף דמשה שבשעת הנבואה עמד על עמדו, היינו, שהי' בהתיישבות ובביטול המציאות לגמרי. והמשל לזה — כדברי הצ"צ על הביטול של אדמו"ר האמצעי⁴⁸ — משריפת גבעול חציר (אשטוג היי), שכשהוא יבש, מתבטל לגמרי ממציאיותו, אבל כשיש בו לחלוחית, הנה אף שנשרף, וכשנוגעים בו נעשה אפר, מ"מ, עומד על עמדו באותו ציור שהי' מקודם שנשרף. ודוגמתו בנמשל, שהלחלוחית ברוחניות הו"ע קבלת עול מלכות שמים שפועל ביטול מתוך התיישבות, שעיי"ז נעשה הביטול בתכלית באופן שנשאר עומד על עמדו, שזהו אופן הביטול דמשה רבינו. ועד"ז ישנם חילוקים באופן הביטול (והמשכת האורות) גם בספירות דאצילות, ובהתאם לכך נעשה גם

תרח"ץ ע' ריד.

46) ע"פ מלכים ב, יא.

47) רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ז ה"ו.

48) ראה גם ספר השיחות תורת שלום ע'

213.

43) תקו"ז בהקדמה (ג, ב).

44) בהבא לקמן — ראה גם המשך

תרו"סו ע' קנז ואילך. סה"מ תרח"ץ ע' רנג

ואילך.

45) ראה גם אוה"ת נח סד, ב ואילך.

ביאורי הזהר להצ"צ ח"א ע' כב ואילך. סה"מ

החילוק באופן התלבשות האורות בכלים בספירת הכתר, חכמה ומוחין, מדות, ועד לספירת המלכות.

אמנם כללות הענין דהתלבשות האורות בכלים שבעולם האצילות שאיהו וחייהו וגרמוהי חד, אינו אלא בנוגע להארות וגילויים, שלהיותם הארה בלבד, יכולים לבוא בגילוי ובהתלבשות, אורות בכלים, ומצד זה גופא לא שייך שם (בעולם האצילות) הענין דלקיחת העצמות (נעמען עצמות). ורק בעולמות ב"ע, ששם (אין הענין דאיהו וחייהו וגרמוהי חד, אלא) מתחיל הענין דיש הנברא שהתהוותו בכח העצמות דוקא, שהוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין (כנ"ל ס"ב), אזי אופן ההתלבשות היא (לא כמו אורות בכלים, אלא) כמו גופים בלבושים, בדוגמת הלוש שעם היותו שלא בערך כלל אל המלוכש, הרי מצד זה גופא נמצא בו העצם ובמילא יכולים ליקח העצם.

וזהו גם ביאור הטעם שהכניסה לארץ היתה ע"י יהושע, לאחר שנעשה כפני לבנה דוקא. דהנה, כתיב⁴⁹ קמתי אני לפתוח לדודי גו' ודודי חמק עבר, ואיתא בזהר⁵⁰ קמתי אני לדודי דא קב"ה ביומוי דמשה⁵¹, דודי חמק עבר ביומוי דיהושע, היינו, שבימי משה, פני משה כפני חמה, שקאי על עולם האצילות (כנ"ל), הו"ע של הארות וגילויים, ועז"נ קמתי אני לפתוח לדודי, לעשות כלים להארות וגילויים אלה, משא"כ בימי יהושע כתיב דודי חמק עבר, שנסתלקו ההארות והגילויים דפני חמה ונעשה פני לבנה, המאור הקטן⁵², שזהו"ע דנער מלשון קטנות, אבל אעפ"כ, מצד זה גופא יש בזה מעלת העצמות, שזהו"ע דכניסה לארץ טובה ורחבה שנעשית ע"י יהושע דוקא.

(ח) **ועפ"ז** יש לכאר הטעם שאהבה עצמית היא להקטן שבבנים, כפי שרואים למטה, שזהו משום שכן הוא גם למעלה, כי נער ישראל ואוהבהו. דהנה, גם בעולם האצילות ישנו הענין דנער, ישראל זוטא, ויש גם ישראל סבא, כדאיתא בזהר⁵³ כי נער ישראל ואוהבהו ישראל זוטא, שמע ישראל ישראל סבא, שזהו כמשל המלך שיש לו כמה בנים, שנמצאים כולם במקום אחד, ודוגמתו בנמשל, ששניהם, ישראל

לארעא כו' על ידוי דמשה".

(49) שה"ש ה, ה"ו.

(52) בראשית א, טז.

(50) ח"ג רפז, ב.

(53) ח"ב מג, א. א. רטז, סע"א. וראה אוה"ת

(51) ושם לפנ"ז: "קמתי אני לפתוח לדודי

סידור שם ע' שז ואילך. בשלח ע' שפב.

אמרו ישראל בעוד דהוינן זמינין למיעל

זוטא וישראל סבא, בעולם האצילות. וזהו החילוק שבין נשמות למלאכים, שבמלאכים יש בחי' נער רק בבי"ע, כדרשת חז"ל⁵⁴ על הפסוק⁵⁵ נער הייתי גם זקנתי, שרו של עולם אמרו, שרק בהיותו בבי"ע נקרא נער, משא"כ כשמאירים ההארות והגילויים דאצילות, אזי מתבטל הנער דמלאכים ממציאיותו⁵⁶, כי, מלאך שמקבל גילוי נעלה יותר שאינו רגיל בו, מתבטל ממציאיותו⁵³, משא"כ בישראל יש בחי' נער גם באצילות. והמשל לזה, מאיש פשוט שאינו שייך לשכל הבנה ולימוד, הנה בשמעו איזה ענין של לימוד ממי שיהי', יתבלבל ויתבטל ממציאיותו, משא"כ כאשר האיש פשוט מצד עצמו שייך ללימוד, אלא שמפני איזה סיבה (ההתעסקות במשא ומתן וכיו"ב) אינו עוסק בזה, הנה אם ישמע הלימוד מחכם קטן, לא יתבלבל וישאר במציאותו, ולא יתבטל ממציאיותו אא"כ ישמע דבר לימוד מחכם גדול דוקא. ודוגמתו בנמשל, שנשמות ישראל, גם הנשמות שבבחי' נער (ישראל זוטא), כיון שמצד עצמם שייכים הם לקבל ענינים עצמיים, אינם מתבטלים לגבי ההארות והגילויים דאצילות (כמו מלאכים, שאצלם יש בחי' נער רק בעולמות בי"ע), אלא גם באצילות ה"ה במציאותם, בבחי' נער. ולא עוד אלא שלהיותם בבחי' נער דוקא, ישראל זוטא, גדלה מעלתם לגבי הנשמות שבבחי' ישראל סבא, ע"ד ובדוגמת מעלת הלבושים לגבי הכלים, שדוקא מצד היותם שלא בערך, לוקחים הם העצמות (כנ"ל ס"ו).

וזהו כי נער ישראל ואוהבהו, כמו שלמטה יש אהבה יתירה לבנו הקטן דוקא, לפי שכן הוא למעלה, שדוקא כאשר ישראל הם במעמד ומצב שנקראים נער ישראל, נער קטן, מפני שיש בהם האוועקלייג שגם לאחרי העבודה שע"פ טעם ודעת באים הם לעבודה דקבלת עול מלכות שמים, אזי ואוהבהו, שממשיכים האהבה עצמית מעצמות ומהות לישראל.

56) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן ואדמו"ר האמצעי שבהערה 19.

54) יבמות טז, ב.
55) תהלים לז, כה.